

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/9218.**

Benyújtás dátuma: **2020-02-14 18:55**

Parlex azonosító: **27M30J7V0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Tóth Bertalan (MSZP), Bangóné Borbély Ildikó (MSZP), Dr. Gurmai Zita (MSZP), Dr. Harangozó Tamás (MSZP), Dr. Hiller István (MSZP), Dr. Molnár Zsolt (MSZP), Dr. Szakács László (MSZP), Dr. Varga László (MSZP), Hiszékeny Dezső (MSZP), Korózs Lajos (MSZP), Kunhalmi Ágnes (MSZP), Mesterházy Attila (MSZP), Molnár Gyula (MSZP), Szabó Sándor (MSZP), Tóth Csaba (MSZP)**

Törvényjavaslat címe: **Az Alkotmánybíróság 27/2019. (X.22.) AB határozatában és 30/2019.**

(XI. 4.) AB határozatában foglaltak végrehajtása érdekében a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény módosításáról

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**Az Alkotmánybíróság 27/2019. (X.22.) AB határozatában és 30/2019. (XI. 4.) AB határozatában foglaltak végrehajtása érdekében a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2020. évi törvény

Az Alkotmánybíróság 27/2019. (X.22.) AB határozatában és 30/2019. (XI. 4.) AB határozatában foglaltak végrehajtása érdekében a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény módosításáról

1. §

A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 144. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„144. §

(1) E § alkalmazásában plakát a választási falragasz, felirat, szórólap, vetített kép, embléma mérettől és hordozóanyagtól függetlenül.

(2) E § alkalmazásában önálló hirdetőberendezésnek minősül a plakátok elhelyezésére szolgáló, 3 négyzetméternél nagyobb felület, ide nem értve a kizárólag választási plakátok elhelyezésére szolgáló, a választási kampányidőszakban kihelyezett ideiglenes berendezéseket.

(3) A kampányidőszakban a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély és bejelentés nélkül készíthetnek plakátot. A plakáton fel kell tüntetni a kiadó nevét, székhelyét és a kiadásért felelős személy nevét.

(4) Plakát a kampányidőszakban - a (5)-(13) bekezdésben meghatározott kivételekkel - korlátozás nélkül elhelyezhető.

(5) Plakátot elhelyezni

a) magántulajdonban álló dolgon kizárólag a tulajdonos vagy a bérlő,

b) állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő dolgon a vagyonkezelői jog gyakorlójának előzetes, írásbeli hozzájárulásával lehet.

(6) Az (5) bekezdéstől eltérően villanyoszlopon, közvilágítási oszlopon előzetes, írásbeli hozzájárulás hiányában is elhelyezhető plakát azzal, hogy a tulajdonos a plakáttal kapcsolatban kizárólag a közszolgáltatás biztonságával összefüggő, indokolt technikai feltételeket határozhat meg. A feltételek nem irányulhatnak a plakátelhelyezés ellehetetlenítésére, plakát elhelyezéséért ellenszolgáltatás nem követelhető. A feltételeket a tulajdonos a kampányidőszak kezdetéig honlapján közzéteszi.

(7) A hozzájárulás megadása iránti kérelem a hozzájárulás megadására jogosult által e célra megadott – ennek hiányában jogi személy jogosult esetén a vezető tisztviselő – elektronikus levélcímére való megküldésével kézbesítettnek tekintendő.

(8) A hozzájárulás megadására jogosult hallgatása esetén úgy kell tekinteni, hogy a plakátok elhelyezéséhez hozzájárulását adta. A jogosult hallgatásának minősül, ha a hozzájárulás megadása iránti kézbesített kérelemre három napon belül nem válaszol.

(9) A megadott hozzájárulás – ideértve a jogosult hallgatásának esetét is – nem vonható vissza.

(10) Amennyiben a hozzájárulási jog gyakorlására jogosult egyben közszolgáltatást is nyújt, ideértve azt az esetet is, amikor a közszolgáltatást nyújtó azért nem jogosult a tulajdonosi hozzájárulását megadni, mert a reklámfelületek értékesítési jogának gyakorlását másnak átengedte,

a) a plakátok elhelyezésére adott tulajdonosi hozzájárulását nyilvánosan közzé kell tennie oly módon, hogy az a kampányidőszak alatt mindenki számára folyamatosan megismerhető legyen, valamint

b) a plakátok elhelyezéséhez szükséges tulajdonosi hozzájárulást az első hozzájárulás megadását követően nem tagadhatja meg.

(11) Védett műemléki értéken, védett örökségi elemen, az építészeti örökség védett elemén, védett természeti területen és értéken, továbbá állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.

(12) A választási kampányt szolgáló önálló hirdetőberendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat az e §-ban a plakátok elhelyezésére irányadó szabályokban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(13) A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen. A plakátot az, aki elhelyezte vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani, vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás költségét viselni.”

2. §

Ez a törvény a kihirdetését követő harmincadik napon lép hatályba.

Általános indokolás

Jelen javaslat a véleménynyilvánítás szabadságának választási kampányidőszakban való érvényesülését szolgálja, figyelembe véve az Alkotmánybíróság által megfogalmazott, mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megszüntetését, melyről az Országgyűlésnek 2019. december 31-ig kellett volna gondoskodnia.

A 2019. évi két választás kampányidőszakaiban jelentős problémákat okozott a plakátok közterületen való elhelyezése. Ennek elsődleges oka az volt, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban Ve.) szabályai nem egyértelműek vagy adott esetben egyes jogok visszaélés szerű gyakorlására ad lehetőséget. Ezekre a visszaesságokra elsősorban a plakátok kihelyezésének új, 2018. szeptember 1-től hatályos szabályai miatt volt lehetőség, amely a tulajdonos, bérlő, vagy vagyionkezelő előzetes írásbeli hozzájáruláshoz köti a választási plakátok kihelyezését. Nem rendelkezett azonban a jogszabály arról, hogy meddig kell a megkeresésre válaszolni, így adott esetben egy teljes kampányidőszak alatt is válasz nélkül maradhatott egy plakátolás iránti kérelem. Ez pedig drasztikusan rombolta a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőséget, hiszen a Ve. szabályai alapján megengedett volt a gyakorlat, hogy egyes jelöltek engedélyt kaptak, mások pedig nem olyan tulajdonosoktól, akik jellegükknél fogva nagyszámú, plakát elhelyezésére alkalmas felülettel rendelkeztek (közvilágítást ellátó lámpaoszlopok tulajdonosai). Ezen kívül korlátozta a véleménynyilvánítás szabadságát is, hiszen korlátozta annak a lehetőségét, hogy a jelöltek és jelölő szervezetek az üzeneteiket a választóikhoz eljuttassák.

Ezekkel az ügyekkel - jogorvoslati eljárásokban - az Alkotmánybíróság több esetben is foglalkozott.

Az Alkotmánybíróság 27/2019. (X.22.) AB határozatával hivatalból eljárva megállapította, hogy az Országgyűlés az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésébe ütköző mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a Ve. 144. § (4) bekezdés szerinti hozzájárulás kapcsán nem alkotta meg a politikai hirdetés indokolatlan és aránytalan korlátozásának kizárását garantáló szabályokat. Az Alkotmánybíróság fel is hívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói kötelezettségének 2019. december 31-ig tegyen eleget, amelyre nem került sor.

Az Alkotmánybíróság 30/2019. (XI. 4.) AB határozatával az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése alapján a Ve. 144. § (6) bekezdésével összefüggésben a közterület-használatról szóló jogszabályok alkalmazásánál alkotmányos követelményként állapítja meg, hogy a választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezések és óriásplakátok elhelyezésére irányuló kérelemről észszerű időn belül, a Ve. szerinti feszes, napokban meghatározott határidőben kell döntést hozni.

Részletes indokolás

1. §

A Javaslat az Alkotmánybíróság által megfogalmazott követelmények érvényesülése érdekében számos ponton módosítja a plakátok elhelyezésére vonatkozó szabályrendszert, ugyanis a jogalkalmazás több olyan körülményre is rávilágított, amelyek orvoslása hiányában az Alkotmánybíróság által megfogalmazott követelmények a gyakorlatban nem teljesülhetnének.

Ennek érdekében a Javaslat megteremti az önálló hirdetőberendezés választási eljárásokban alkalmazandó fogalmát. Ez azért szükséges, mert a Kúria gyakorlata alapján a Ve. szabályai között szereplő fogalom a választási eljárás alatt nem alkalmazható, tekintettel a Ve. 144. §-ának zárt rendszer jellegére (Köf.5.036/2018/3. számú határozat). A Kúria azonban adós maradt annak megfogalmazásával, hogy a választási eljárásban mit tekint önálló hirdetőberendezésnek. Ez pedig olyan jogbizonytalanságot eredményez, amely a Ve. 144. §-ában foglalt plakátolási jogot kiüresítheti. A szólásszabadság Alkotmánybíróság által is kiemelt érvényesüléséhez ezért szükséges egy olyan fogalom meghatározása, amely kellően pontos, azonban nem jár a véleménynyilvánítás aránytalan korlátozásával.

A Javaslat ezen felül részletes eljárásrendet határoz meg arra vonatkozóan, hogy a plakátok kihelyezéséhez szükséges tulajdonosi engedélyeket milyen formában, milyen határidőkkel kell megadni. Ezen szabályok az Alkotmánybíróság által megfogalmazott követelmények konkrét érvényesülését szolgálják. Az új szabályrendszer értelmében a tulajdonosnak 3 napjuk van reagálni azokra a megkeresésekre, amelyek hozzá a plakátok kihelyezésével kapcsolatban érkeztek. Ebben a körben a Javaslat kiemeli a villanyoszlop, közvilágítási oszlopok tulajdonosait, akiknek a hozzájárulási jogát kizárólag a technikai feltételek megadására szűkíti le annak érdekében, hogy a jelöltek és jelölő szervezetek kampányidőszakban való megjelenése biztosított legyen.

A Javaslat kiemeli továbbá a közszolgáltatást nyújtó szerveket, akiknek bár meghagyja annak a lehetőségét, hogy szabadon dönthessenek arról, hogy engedélyezik-e a plakátok kihelyezését vagy sem, azonban akkor, ha egy jelölt számára a hozzájárulást megadták, a többiektől azt nem tagadhatják meg.

A fenti két alanyi kör kiemelése azért indokolt, mert az általuk nyújtott, államilag támogatott közszolgáltatás, illetve az ahhoz szükséges tárgyi feltételek (pl.: villanyoszlopok) olyan helyzetbe hozzák ezeket a tulajdonosokat, hogy a jelöltek és jelölő szervezetek közötti válogatás drasztikusan rombolhatja a jelöltek és jelölő szervezetek véleménynyilvánításhoz való jogának érvényesülését, így nagy mértékben csorbítja az esélyegyenlőséget.

Fontos kiemelni, hogy ezek a szabályok, jellegüknél fogva, a magánszemélyek tulajdonában lévő, kizárólag magánhasználatban lévő dolgokra (pl.: magánlakás, gépjármű) nem vonatkoznak.

2. §

Hatályba léptető rendelkezés.